

Sviatosti uzdravenia

Sviatosť zmierenia

Ako inak nazývame sviatosť zmierenia a prečo potrebujeme túto sviatosť?

Sviatosť zmierenia sa nazýva tiež sviatosťou pokánia, odpustenia, obrátenia alebo spovedou. Krst nás síce oslobodzuje z moci hriechu a smrti a uvádza nás do nového života Božích detí, ale neoslobodzuje nás od ľudskej slabosti a od náklonnosti k hriechu. Preto sa potrebujeme znovu a znovu uzmiernovať s Bohom. Túto možnosť nám poskytuje sviatosť zmierenia. Nikde nie je krajšie vysvetlená podstata sviatosti zmierenia ako v podobenstve o milosrdnom otcovi. Blúdime a strácam smer, sme v koncoch. Ale náš Otec na nás čaká s veľkou, ba nekonečnou túžbou. Odpúšťa nám, keď sa k nemu navraciame, zakaždým nás nanovo prijíma, zakaždým nám odpúšťa hriechy. Ježiš odpustil hriechy mnohým ľuďom, bolo to preňho dôležitejšie ako robiť zázraky. Moc Ducha Svätého, ktoru Ježiš odpúšťal hriechy, odovzdal svojim apoštolom. Keď prichádzame za kňazom a s ľútosťou vyznáme svoje hriechy, padneme do náručia priamo nášmu nebeskému Otcovi.

Kto môže odpúšťať hriechy?

Hriechy môže odpúšťať jedine Boh. „*Odpúšťajú sa ti hriechy*“ (Mk 2,5) mohol Ježiš povedať iba preto, že je Boží Syn. Túto službu zmierenia odovzdal svojim apoštolom, ich nástupcom – biskupom a ich spolupracovníkom – kňazom, ktorí v Ježišovom mene môžu odpúšťať hriechy.

Ako sa možno pripraviť na ľútosť nad hriechmi?

Je to predovšetkým Božia milosť, ktorá pohne srdcom človeka. Z pohľadu na osobný hriech potom vyrastá túžba polepšiť sa. Hovoríme tomu ľútosť. Dospejeme k nej tak, že si uvedomíme rozpor medzi Božou láskou a svojim hriechom. Vtedy nás naplní bolesť nad našimi hriechmi; dáme si predsavzatie, že zmeníme svoj život, a všetku svoju nádej vložíme do Božej pomoci. Realita hriechu sa však často potláča. Mnohí sa dokonca domnievajú, že pocity hriechu by sa mali spracovávať čisto psychologicky. Avšak čím väčšími sa približujeme k Bohu, ktorý je svetlo, tým jasnejšie vystupujú na povrch naše tienisté stránky. Boh však nie je svetlo, ktoré spaľuje, ale svetlo, ktoré uzdravuje. A preto nás ľútosť pobáda k tomu, abys sme vstúpili do svetla, v ktorom úplne vyzdravieme.

V čom spočíva príprava na sviatosť zmierenia?

Ku každej sviatosti zmierenia patrí spytovanie svedomia, ľútosť, predsavzatie, vyznanie hriechov a zadost'učinenie (pokánie). Spytovanie svedomia by malo byť dôkladné. Hriešnik musí svoje hriechy vysloviť bezpodmienečne pred spovedníkom, teda ich vyznať. Bez skutočnej ľútosťi a bez ústneho vyznania hriechov pred kňazom, nikto nemôže dostať rozhrešenie od hriechov. Ku spovedi patrí aj zadost'učinenie za hriechy (pokánie), ktoré spovedník uloží kajúcnikovi, aby napravil spôsobenú škodu.

Čo je to pokánie?

Pokánie je zadosťučinenie za spáchané bezprávie. Pokánie nemôže byť iba záležitosťou rozumu, ale malo by sa konkrétne prejavovať v skutkoch lásky a v službe druhým. Pokánie sa žiaľ často chápe nesprávne. Nemá nič spoločné so sebaobviňovaním a škrupulanstvom. Pokánie neznamená neustále premýšľať o tom, aký som zlý človek. Pokánie nás oslobodzuje a povzbudzuje začať odznova.

Z akých hriechov sa mám vlastne spovedať?

Za normálnych podmienok všetky smrteľné hriechy, na ktoré si pri dôkladnom spytovaní svedomia spomenieme a z ktorých sme sa ešte nespovedali, môžu byť odpustené iba vo sviatostnej individuálnej spovedi. Pred sviatosťou zmierenia človek samozrejme bojuje s určitými zábrami. Ich prekonanie je prvým krokom k vnútornému uzdraveniu. Často nám pomôže, ak si pomyslíme na to, že dokonca aj pápež musí vyznať svoje chyby a slabosti pred iným kňazom. Len v situácii existenciálneho ohrozenia (napr. vo vojne, pri leteckom útoku, alebo keď sa nejaká skupina ľudí nachádza v ohrození života) môže kňaz udeliť rozhrešenie aj skupine ľudí, bez toho, že by predtým vypočul ich individuálne vyznanie vín. Pokiaľ sa však niekto potrebuje vyznať zo smrteľných hriechov, je potrebné, aby to pri najbližšej príležitosti urobil v osobnej sviatosti zmierenia.

Kedy je človek povinný vyspovedať sa zo svojich smrteľných hriechov? Ako často by mal pristupovať k sviatosti zmierenia?

Keď človek dosiahne vek, v ktorom je schopný rozlišovať, je povinný úprimne sa vyspovedať zo svojich smrteľných hriechov. Cirkev naliehavo nabáda veriacich vyspovedať sa aspoň raz do roka. V každom prípade má človek pristúpiť k sviatosti zmierenia pred svätým prijímaním, pokiaľ si je vedomý smrteľného hriechu. Ak Cirkev hovorí o „veku schopnom rozlišovať“, má tým na mysli vek, keď človek dokáže používať svoj rozum natoľko, že vie bezpečne rozlišovať dobro od zla. Predpokladá sa to u detí približne v treťom ročníku na základných školách, ktoré sa zvyčajne v tomto veku pripravujú na prvé sväté prijímanie, pred ktorým si vykonajú aj prvú svätú spoveď zo všetkých hriechov, ktoré sú si vedomé a schopné pamätať vo svojom doterajšom živote.

Môže človek pristúpiť k sviatosti zmierenia, aj keď sa nedopustil žiadnych smrteľných hriechov?

Sviatosť zmierenia je pre človeka veľkým darom uzdravenia a hlbšieho vzťahu s Pánom aj v prípade, že by sa nemusel nevyhnutne vyznať zo svojich hriechov. Kresťania, ktorí sa usilujú o opravdivé nasledovanie Ježiša, túžia po radosť, ktorá vyviera z nového radikálneho začiatku s Bohom. Dokonca aj svätci pravidelne pristupovali k sviatosti zmierenia, kedykoľvek mali na to príležitosť. K rastu v pokore a v láske potrebovali, aby ich až do posledného zákutia duše prežiarilo Božie uzdravujúce svetlo.

Existujú také závažné hriechy, ktoré by kňaz nemohol rozhrešiť?

Sú hriechy, ktorými sa človek úplne odvráti od Boha a zároveň pre ich závažnosť podľahne exkomunikácii. Rozhrešenie tých skutkov, na ktoré sa vzťahuje exkomunikácia, môže udeliť iba biskup alebo ním poverený kňaz, a v niektorých výnimočných prípadoch

dokonca iba pápež. V prípade nebezpečenstva smrti môže udeliť rozhrešenie od hriechu a od exkomunikácie každý kňaz. Katolík, ktorý by sa napríklad dopustil vraždy alebo by sa aktívne podieľal na umelom potrate, sa automaticky sám vylučuje zo sviatostného spoločenstva; Cirkev tento stav len potvrdzuje. Cieľom exkomunikácie je, aby sa hriešnik polepšil a vrátil sa na správnu cestu.

Môže kňaz prezradiť niečo z toho, čo sa dozvedel vo sviatosti zmierenia?

Nie, za nijakých okolností. Spovedné tajomstvo má absolútnu platnosť. Každý kňaz by bol exkomunikovaný, keby prezradil niekomu inému čokoľvek z toho, čo sa dozvedel vo sviatosti zmierenia. Dokonca ani polícii nesmie nič prezradiť alebo naznačiť. Poznáme viacero kňazov, ktorí radšej podstúpili mučenie a smrť, než by porušili spovedné tajomstvo. Vo sviatosti zmierenia je jedinou úlohou kňaza pri počúvaní hriechov, byť „Božím uchom“ a preto mu môžeme hovoriť úplne všetko a zdôveriť sa celkom otvorene.

Aký pozitívny účinok prináša sviatosť zmierenia?

Sviatosť pokánia zmieruje hriešnika s Bohom. V slove „zmierenie“ (stať sa znovu milovaným a prijatým synom, či dcérou) je to všetko obsiahnuté: znovu si sadáme s Bohom k čistému stolu.